

Hayrettin Ökçesiz

Değerli Dinleyiciler, Değerli Meslektaşlarım,

Alman Kültür Merkezi ile birlikte düzenlediğimiz bu sempozyuma gösterdiğiniz ilgi için ben de en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Hukuk Devleti, günümüzde her yöndeki siyasi temellendirmenin önemli bir kavramsal ögesi olarak sürekli telâffuz edilmektedir. Ama, pek kimsenin bir itirazı bulunmadığı bir kavram olarak hukuk devleti, günlük hukuk ve siyaset yaşamında o denli güçlkle gerçekleşebilmektedir. Hukuk devleti ülkemizde, onu dile getirenin özelemlerinin bir formül deyimini yerine de geçmektedir. Bu özelemler küçümsenmeyecek derecede yoğun karamsarlıkla, kaygılarla birlikte taşınmaktadır. Gözler giderek yargıçlara daha çok çevrilmektedir. Hukuk devletinin önemli bir güvencesi olarak adalet sisteminin, en az savunma ve güvenlik sistemleri kadar güçlü kılınması, tünel ve maddi anlamda lâıyıkıyla donatılması gereğinin artık anlaşılıyor olması, bindiğimiz dalı kesmekte olduğumuz ayırdaya vardığımızı gösteriyor. Hukuk devletinin tek güvencesi elbette tek başına yargı değildir. Ama yargının etkin gücünün gereğince duyumsanamadığı yerde devletin, insanlarına verebileceği olumlu pek fazla birşey yoktur.

Hukuk devletinin temel ilkelerinden biri olan kuvvetler ayrılığı çerçevesinde, bu her bir kuvvetin kendi işleyişinde, kendilerinden beklenen yeteneğe kavuşabilmelerine önemli oranda yardımcı olabilecek bilim dallarından biri de, hukuk sosyolojisi çatısı altında gerçekleştirilen ve hukuksal olgular araştırması denilen görgül bilimsel çalışmalardır. Bu sempozyum çerçevesinde özellikle Alman konuklarımızdan hukuksal olgular araştırmasına ilişkin detaylı ve ülkemizde bu alanda çalışmalarını sürdürmek isteyenler için oldukça aydınlatıcı olacağını düşündüğüm bilgiler ve görüşler edineceğiz. Ülkelerinin bu konudaki deneyimini ve bilgi birikimini asla gözardı edemeyiz. Adalet Bakanlığı, yahut Yargıtay bünyesinde ve üniversitelerimizde Hukuksal olgular araştırma ve uygulama merkezlerinin faaliyete geçirilmeleri için zaman çoktan gelmiş bulunmaktadır. Anabilim dalımızın geçen yıl böyle bir araştırma merkezinin kurulması için yaptığı başvuruya, üniversite idaresi ne yazık ki olumlu bir yaklaşım sergileyememiştir. Çok önemli konulara insanları yeterince duyarlı kılabilmek kimi zaman büyük çaba gerektirmektedir.

Ülkemizde hukuk devletinin sorunlarını görgül olarak araştırıp, kamuoyunu bu tür bilimsel verilerle bilgilendirmek de en azından bu konulardaki teorik çalışmalar kadar önemlidir. Ayrıca ülke sınırları dışına taşarak yabancı meslektaşlarımızla ortak projelere girişmek, bu tarz çalışmaları karşılaştırmalı olarak gerçekleştirmek yoluna da gidilmelidir. Bu bağlamda iki uluslu ortak bir çalışmanın başarılı olacağını umduğum güncel bir örneği, işte burada biraraya geldiğimiz bu sempozyumdur.

Sempozyumun geniş tebliğler yelpazesi, bize hukuk devleti uygulamasının özellikle ülkemizde gözlemsel genel bir kesitini sunmaktadır. Her tebliğ kendi alanına açılan bir kapı gibidir. Bu kapılardan bir diğerine geçerek, belki sonunda gerçekten, "hukuk devleti evrensel midir?" sorusuna ulaşacağız. Postmodern söylemin zorladığı bu soruş tarzı elbette buradaki tebliğlerden bağımsız, tek başına bir konu olarak ele alınabilir. Ancak hukuk devletine görgül ve gözlemsel bu bakışlardan sonra bu soruyu sormak ona değişik bir ağırlık merkezi kazandıracaktır.

Almanya'dan, Ankara'dan ve İstanbul'dan tebliğleri ile katılan değerli hocalarıma, mesai arkadaşlarıma değerli katkıları için şükran borçluyum.

Burada, bizimle bu tür ortak çalışmaların kapısını güvenle açarak Hukuk Felsefesi ve Sosyolojisi Arkivi'ne Türkiye'de uluslararası bilimsel çalışmalara girmek olanağını veren ve bu sempozyumun çok önemli bir kısmını birlikte biçimlendirdiğimiz Eski Alman Kültür Merkezi Müdürü Sayın *Johannes Weissert*'e minnet duygularımı dile getirmek istiyorum.

Bu tür konulardaki seminer ve sempozyumlar hakkında, aynı derecede ilgi göstererek destek veren ve bugün burada bulunmamıza olanak sağlayan Alman Kültür Merkezi Müdürü Sayın *Kurt Scharf*'a en içten teşekkürlerimi sunuyorum.

Alman Kültür Merkezi Program Asistanı Sayın *Semra Aktaş-Bacakçı*'nın değerli yardımlarına ve üstün nitelikli mesaisine çok şey borçluyuz. Kendilerine içten teşekkür ediyorum.

Önemli bir teşekkür borcumuzu unutmamak gerekir: Bu üç günün ağır yükünü üstlenen değerli çevirmenlerimize elbette minnettarız.

Sempozyumun beklentilerimize karşılık vereceğini, ayırdığınız değerli zamanınıza degeceğini umarak, tekrar teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.